

Funded by
the European Union

Dönüşümsel Öğrenme

Yetişkin Eğiticileri Eğitimi

Yetişkin eğitiminde deneyim, eleştirel düşünme ve bakış açısı değişimi

Proje Hakkında

Proje No: 2024-2-TR01-KA210-ADU-000295093
Proje Türü: Yetişkin Eğitimi İçin Küçük Ölçekli Ortaklıklar (KA210)
Proje Adı: Dönüşümsel Öğrenme ile Sosyal Katılım
Koordinatör: Düzköy Belediyesi
Ortaklar: Eduheart Prague s.r.o. (Çekya), COJEP International (Fransa)

Eđitimdeki Amacımız

Katılımcıların dönüşümsel öğrenmeyi sade biçimde anlaması ve kendi eğitim/öğrenme ortamlarına uygulayabileceği araçlar geliştirmesi.

Bugün Ne Yapacağız?

Kısa anlatım + iki mini etkinlik + uygulama önerileri

1

Anlayacağız

Yetişkin öğrenmesinin temel özellikleri
Dönüşümsel öğrenmenin ana fikri
Mezirow'un temel kavramları

2

Sorgulayacağız

“Ben bunu neden böyle düşünüyorum?”
Deneyim, varsayım ve bakış açısı ilişkisi
Diyalogla anlamı test etme

3

Uygulayacağız

Kısa vaka çalışması
Eğitmen için pratik sorular
Kendi ortamına uyarlama

Yetişkinlikte Eğitim Neden Değişti?

Yetişkinlik artık “öğrenmenin bittiği” bir dönem olarak görülmemektedir.

Eskiden yaygın kabul

Yetişkin, kimliği ve mesleği oturmuş kişi olarak görülürdü.
Eğitim çoğunlukla çocukluk/gençlik veya mesleki güncelleme ile sınırlandırılırdı.
Bilgi “verilen”, yetişkin ise çoğu zaman “alan” konumundaydı.

Bugünkü ihtiyaç

Karmaşık yaşam koşullarına uyum
Yeni beceriler ve yeniden yön bulma
İstihdam, sosyal katılım, aktif vatandaşlık
Kişisel gelişim ve iyi oluş

Yaşam boyu öğrenme, yetişkin için yalnızca mesleki zorunluluk değil; kendini yeniden kurma ve topluma katılma aracıdır.

Yetişkin Öğrenici Neyi Önemser?

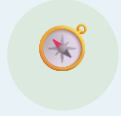

Yetişkin öğrenmesi; deneyim, ihtiyaç ve anlam duygusuyla güçlenir.

Amaç

“Bunu neden öğreniyorum?”

Deneyim

Önceki yaşantılar öğrenmenin hammaddesidir.

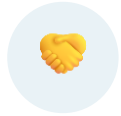
Seçim

Kendi ihtiyacına uygun yol görmek ister.

Uygulama

Öğrendiğini kısa sürede kullanmak ister.

Saygı

Deneyiminin görülmesini ve değer verilmesini bekler.

Başka neler olabilir? Bağlantılı kavramlar düşünelim.

Knowles: Yetişkin Öğrenmesinin 6 Varsayımı

Andragoji, yetişkinlerin nasıl öğrendiğini anlamaya yardımcı olur.

1

Bilme ihtiyacı

Neyi, neden öğrendiğini bilmek ister.

2

Benlik algısı

Bağımsız ve öz-yönelimli olmak ister.

3

Deneyim

Geçmiş deneyimler öğrenme kaynağıdır.

4

Hazırbulunuşluk

Güncel rol ve ihtiyaç öğrenmeyi tetikler.

5

Uygulama yönelimi

Sorun çözmeye ve göreve odaklanır.

6

İç motivasyon

Kişisel anlam ve gelişim güçlüdür.

Mini Etkinlik 1: “Beni Deęiřtiren Bir Deneyim”

Süre: 3 dakika bireysel düşünme + kısa paylaşım

Katılımcı yönergesi

Son yıllarda bir konuda fikrinizi değiştiren bir deneyimi düşünün.

Önceden ne düşünüyordunuz?

Ne oldu da bu düşünce sarsıldı?

Bugün o konuya nasıl bakıyorsunuz?

Amaç

Dönüşümsel öğrenmenin kişisel bir deneyimden nasıl doğabileceğini fark etmek.

Paylaşımda zorunluluk yoktur; isteyen yalnızca genel bir cümle kurabilir.

Yetişkin Öğrenmesini Açıklayan 5 Yaklaşım

Bu yaklaşımlar birbirini tamamlar; dönüşümsel öğrenme bunların merkezinde deneyim ve anlamı birleştirir.

Yetişkin öğrenmesi, kişinin yaşadığı gerçek durumlarla ve bu durumlara verdiği anlamla ilişkilidir.

Temel Fikir

İnsanlar deneyimlerini “referans çerçeveleri” üzerinden yorumlar.

Referans çerçevesi nedir?

Dünyayı yorumlama biçimimizdir.
İnançlar, alışkanlıklar, kültürel kabuller ve duygularla
şekillenir.
Ne gördüğümüzü, neyi doğru saydığımızı ve nasıl tepki
verdiğimizi etkiler.

Dönüşüm ne zaman başlar?

Eski bakış açımız yeni deneyimi açıklayamadığında
“Ben bunu neden böyle varsayıyorum?” diye
sorduğumuzda
Başkalarıyla güvenli ve akılcı bir diyalog
kurduğumuzda

“Yetişkinler teknoloji öğrenemez” varsayımı, başarılı bir öğrenme deneyimiyle sorgulanabilir ve değişebilir.

Dönüşümsel Öğrenmenin 3 Ana Bileşeni

Eleştirel yansıtma

Kişinin kendi varsayımlarını, inançlarını ve tepkilerini sorgulaması.

“Neden böyle düşünüyorum?”

Akılcı diyalog

Farklı görüşlerle saygılı tartışma; hatalı kabulleri test etme.

“Başka nasıl açıklanabilir?”

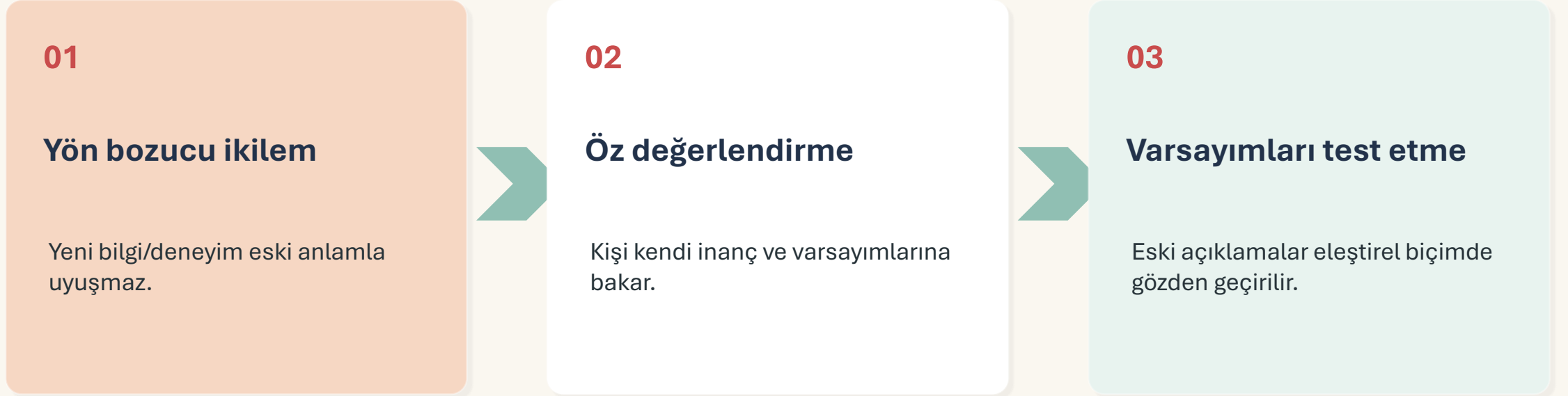
Deneyimin merkeziliği

Yaşam öyküsü, iş, aile, toplum ve duygu dünyasının öğrenmeye katılması.

“Bu benim hayatımla nasıl ilişkili?”

Dönüşüm Süreci: İlk Kırılma

Aşamalar: Önce bir şüphe, sonra sorgulama gelir.

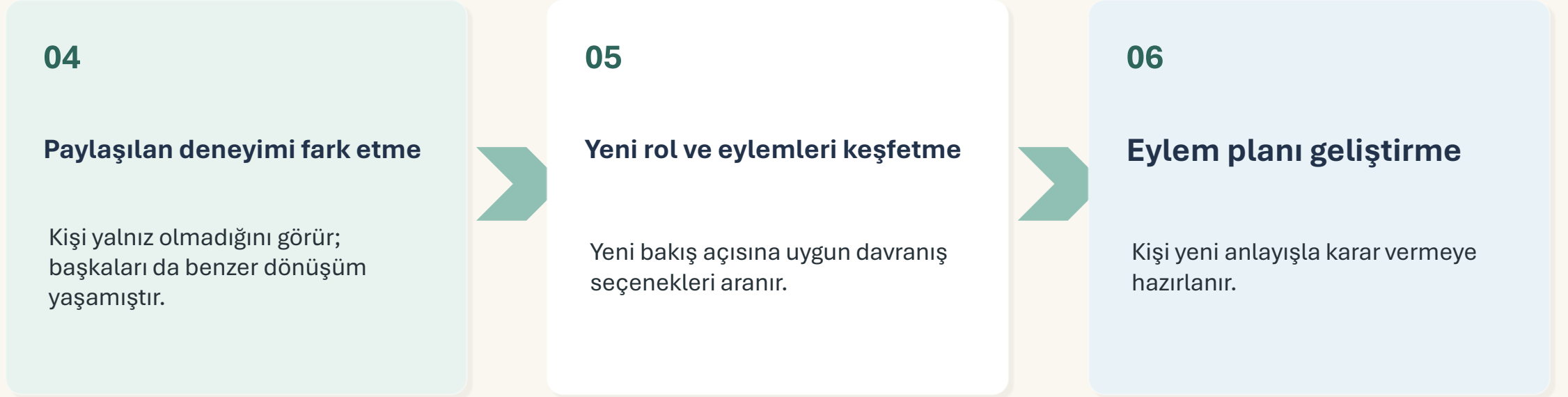

Örnek: “Bu yöntemi benim kursiyerlerim yapamaz” düşüncesi, küçük bir başarılı denemeyle sarsılabilir.

Dönüşüm Süreci: Yeni Olasılıkları Görmek

Sorgulama yalnız yapılmak zorunda değildir; paylaşım ve rol keşfi önemlidir.

Eğitmen rolü: güvenli paylaşım ortamı kurmak, seçenek üretmeyi kolaylaştırmak ve küçük uygulanabilir adımlar oluşturmaktır.

Dönüşüm Süreci: Denemek ve Yaşama Katmak

Dönüşüm, yeni anlamın gerçek yaşamda denenmesiyle güçlenir.

07

Bilgi ve beceri edinme

Planı uygulamak için gereken yeni bilgi ve beceriler kazanılır.

08

Planı deneme

Yeni davranış küçük ölçekte denenir; sonuç gözlenir.

09

Yetkinlik ve özgüven geliştirme

Yeni rolde deneyim arttıkça güven güçlenir.

10

Yaşama yeniden katma

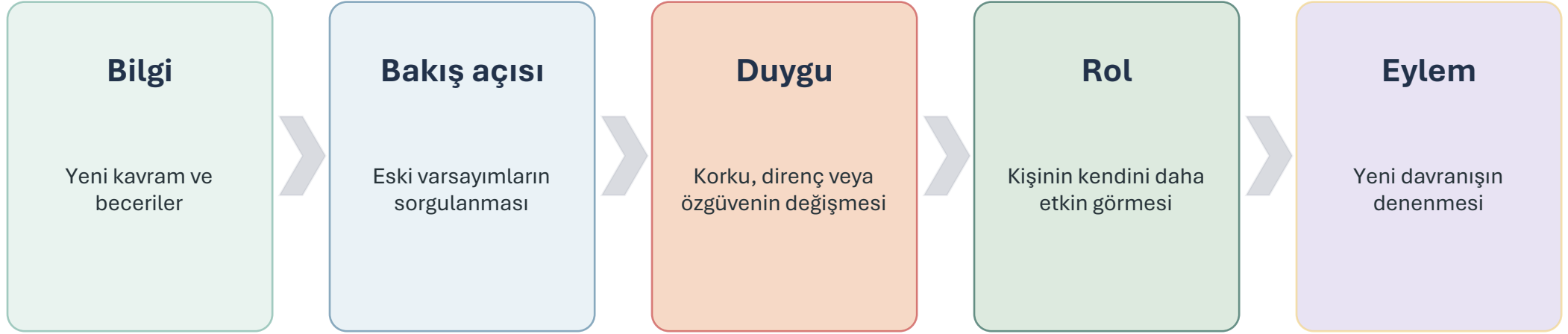
Yeni bakış açısı günlük yaşama yerleşir.

Yetişkin “değiştim” demekle kalmaz; yeni anlamı davranışa, role ve ilişkilere taşır.

Ne Dönüşür?

Dönüşüm yalnızca bilgi artışı değildir; bakış, rol ve eylem değişimidir.

Sosyal katılım bağlantısı: Kişi kendini daha yetkin ve değerli gördükçe toplumsal yaşama, öğrenmeye ve iş/kurum ortamına daha aktif katılabilir.

Eđitmenin Rolü: Bilgi Veren Değil, Dönüşümü Kolaylaştıran

Dönüşümsel öğrenmede eğitimci güvenli ortam, soru ve diyalog tasarlar.

Güvenli alan kurar

Yargılamadan dinleme, gizlilik ve saygı kuralları

Deneyimi görünür kılar

Katılımcıların gerçek yaşam örneklerine yer açar

Soru sorar

Ezberden çok gerekçe ve varsayım sorgular

Diyalog yönetir

Farklı görüşleri çatışmaya çevirmeden konuşur

Küçük adım planlar

Öğrenilenin hayata geçmesini kolaylaştırır

Uygulama Yöntemi 1: İkilem Temelli Vaka

Dönüşüm çoğu zaman eski bakış açısını zorlayan bir durumla başlar.

Vaka tasarlama adımları

Katılımcının tanıyabileceği gerçekçi bir durum seçin.
Tek doğru cevabı olmayan bir karar anı oluşturun.
Duygu, değer ve sorumluluk boyutunu ekleyin.
Sonunda küçük bir eylem seçeneği isteyin.

Kısa örnek

Bir öğrenci “Ben yaştan sonra dijital işlemleri öğrenemem” diyor. Ancak sağlık randevusu ve resmi işlemler için dijital beceriye ihtiyaç duyuyor.

Soru: Eğitimci bu kişiyi utandırmadan, deneyimini küçümsemeden ve küçük başarılar yaşatarak nasıl destekleyebilir?

Uygulama Yöntemi 2: Yansıtıcı Soru Seti

Doğru soru, yetişkinin kendi varsayımını fark etmesine yardım eder.

Deneyim

Bu olayda tam olarak ne yaşandı?

Duygu

Bu durum sende hangi duyguyu oluşturdu?

Varsayım

Bu konuda doğru kabul ettiğin şey neydi?

Alternatif

Başka biri bunu nasıl yorumlayabilir?

Eylem

Bundan sonra küçük bir adım olarak ne deneyebilirsin?

Bu sorular ders sonunda, vaka çalışmasında, hizmet içi eğitimde veya bireysel öğrenme günlüğünde kullanılabilir.

Mini Etkinlik 2: Kendi Ortamıma Nasıl Uyarlarım?

Süre: 5 dakika grup/bireysel çalışma

Bir eğitim konusu seçin: dijital beceri • vatandaşlık • iletişim • mesleki beceri • sınıf yönetimi • sosyal uyum

1 Katılımcıda hangi eski varsayım olabilir?

2 Bu varsayımı güvenli şekilde sarsacak küçük vaka ne olabilir?

3 Hangi yansıtıcı soruyu sorarsınız?

4 Eğitim sonunda hangi küçük eylem planını istersiniz?

Paylaşım: Her gruptan tek cümlelik bir uygulama fikri!

Kapanış: 5 Maddelik Uygulama Kontrol Listesi

Dönüşümsel öğrenme, küçük ama bilinçli eğitim tasarımıyla desteklenebilir.

- ✓ Katılımcının deneyimini başlangıç noktası yap.
- ✓ Konunun yaşam/iş bağını açık göster.
- ✓ Varsayımları sorgulatacak güvenli bir soru sor.
- ✓ Diyalog ve farklı bakış açılarına alan aç.
- ✓ Küçük, uygulanabilir bir eylem planıyla bitir.

Kaynaklar

- Jack Mezirow, “Transformative Learning: Theory to Practice / An Overview on Transformative Learning”.
- UNESCO Institute for Lifelong Learning, GRALE 5 ve yetişkin öğrenmesi/yurttaşlık eğitimi kaynakları.
- Knowles’ın yetişkin öğrenmesi / andragoji varsayımları.

Teşekkürler